

Norge og verden - Alm Østre Nyhetsbrev nr 2

En stor EU-finansiert forskningsrapport behandler både skadevirkninger og nytte ved fortsatt bruk av kunstgjødsel. Forskningsfunnene fra mangeårige undersøkelser veies mot hverandre på bakgrunn av både miljø- og samfunnsforhold. Konklusjonen ble at bruk av kunstgjødsel bør opphøre pga alle de langsiktige følgene. Rapporten bygger på arbeid fra 200 forskere. (Nationen 30.07.11) Dette står i sterk kontrast til de rådende oppfatninger i Norge.

EU-kommisjonen forbereder nå et fremtidig fremlegg av et eget direktiv for Ministerrådet (2013) som gjelder nedbørsfeltet til Østersjøen. Utslippene av nitrogen fra det konvensjonelle landbruket må begrenses radikalt. Samtidig skal det stimuleres til en fullstendig omlegging av hele Østersjølandbruket til en ny type økologiske gårder, kretsløpsgårder. Man skal også stimulere til at det nye landbruket faktisk skal produsere menneskemat. Dette er forskningsbaserte konklusjoner gjennom BERAS-prosjektet, hvor professor Arthur Granstedt har vært en pionerskikkelse. Finleser man BERAS-rapportene (www.beras.eu), med erfaringer fra 46 økologiske kretsløpsgårder, ser man at de biologisk-dynamiske gårdene ikke bare innfrir kravene, men at de også har vært praktiske forbilder.

Med disse innledende glimt fra verden utenfor Norges grenser, er det at vi vil fortelle nytt både om innsamlingsaksjonen for Alm Østre i Stange og om gården. I og med at den drives biologisk-dynamisk, kan den også kalles en økologisk kretsløpsgård. Både gårdens medarbeidere og vi er svært takknemlige for den positivitet og støtte innsamlingsaksjonen er blitt møtt med. Til nå er 130.000kr blitt overført til direkte nedbetaling av gjeld. Det er ca 85 givere, noen av dem faste, og store deler av landet er representert. Innsamlingen fortsetter og målet er stadig 2 millioner kroner.

Glimt fra gården, fredag 12 august

Halv syv om morgenen er gårdens sveiser Cord i gang i fjøset. Cord og hans lille familie har begynt på Alm etter at vi skrev forrige nyhetsbrev, slik at de nå er fire faste medarbeidere, alle med landbruksutdannelse. Som tidligere nevnt er Pierre daglig leder. Cord og den faste fjøspraktikanten er først ute på beitet og henter inn kyrne til melking. Kvant på syv er det et kort ledermøte hvor de fire bøndene tar beslutninger om dagens gjøremål. Klokken syv stiller praktikantene til arbeid; noen gnir seg i øynene, andre er allerede opplagte og klare til å krype på alle fire med ugrasluking. For det har blitt mye luking i sommer, det har vært en formidabel jobb å holde ugraset i sjakk med så mye nedbør gjennom hele sommeren. Men stort sett har det har gått bra! Nå høres lyden av melkemaskinen idet den starter opp, en ku rauter, og dagen er i gang. I hagen bak det store huset kan vi skimte en kjent skikkelse, bøyd over bedene, en som helst begynner dagen tidlig. Det er Erna Sund, som igjen har ansvar for urtedyrkingen.

Fra morgen til kveld ble denne fredagen en godværsdag og det ble en god arbeidsdag. Hver fredag og lørdag er gårdsbutikken åpen, og den ble fylt med friske, fine grønnsaker: tre sorter salat, slangeagurk av gammel type, brokkoli, mangold, bondebønner, polkabeter som har hvite og røde striper inni, gule rødbeter og røde rødbeter, gresskar og tidligpoteter. I tillegg honning, egg, mel malt av korn fra gården og nybakte speltbrød bakt av gårdens mel og stekt i gårdens gamle steinovn. Harel og Reinhart har ansvar for grønnsakdyrkingen. Harel har hovedansvar for butikken, sammen med sin kone Runa. Rebekka baker brødene, sammen med en av praktikantene. Rebekka er gift med daglig leder Pierre og de har to små barn. Kvelden før var det blitt kjørt ut grønnsak-kasser til de faste abonnentene, da var det 90, men det kommer nye til hver uke. For dette har Reinhart et hovedansvar. Denne fredagen skulle det også høstes og klargjøres grønnsaker til marked på Lillehammer. Senere har gården hatt salgsbod på Stangedagene og på et stort hagemarked på en annen gård i bygda. De som har stått ved bodene forteller at de blir møtt med positiv interesse. Og kundene bemerker grønnsakenes friskhet og kvalitet.

De syv praktikantene hadde jobben med å tynne og luke selleri denne dagen. Klokken ett samles alle – både medarbeidere og praktikanter - til middag i det store huset. Middagen lages på omgang. Klokken seks er arbeidsdagen for praktikantene over, mens de fire bøndene ofte har oppgaver som strekker seg utover kvelden. Reinhart, den ene av bøndene, bor i hovedhuset og har et særlig ansvar

for praktikantene. De spiser kveldsmat sammen, mens de andre bøndene da spiser med sine familier. Praktikantene, som for en liten stund siden var ganske slitne etter dagens arbeid, kvikner merkverdig fort til igjen så snart de har satt seg til bordet. Under ledelse av Reinhart tar de hverandre i hendene og sier "signe maten" og så er måltidet i gang. Sesongmedarbeider Aleksander, som er gjestearbeider fra Svetlana i Russland, kommer innom for å finne seg litt mat. Sammen med Pierre har han mekket på den gamle skurtreskeren i dagevis, for å gjøre den klar til skuronna.

Cord har tatt imot en stor ny maskin i dag, som skal brukes til å rive opp frossent ensilert gress til kyrne på vinteren. Pierre har hatt med seg en reisende tekniker for å inspisere kjøleanlegget i det store hovedlageret for grønnsaker. Anlegget er modent for utskiftning. Harel har stått i butikken på ettermiddagen og registrerer at gården får nye kunder fra nærområdet. Det har vært åpen dag flere ganger og i april ble det invitert til låvedans, noe som var så vellykket at mange nærmest krevde en fortsettelse. Den kommer 3. september. Kanskje har disse arrangementene bidratt til å fjerne innbilte barrierer? Mer om arrangementene, med bilder! på www.almostre.no.

Det siste Reinhart gjør denne kvelden, er å sjekke gårdens PC og registrere evt nye kunder på grønnsakkasse-abonnementet.

Neste åpen dag er søndag 18 september kl 11-16. Det har kanskje allerede vært når dette leses. Men den konserten vi nevnte i forrige nr av AIN, den holdes **søndag 23. oktober kl 18 i Stange kirke.** Konserten holdes av den unge musikeren Ole Martin Huser Olsen. Hans instrument er klassisk gitar. Inntekten går i sin helhet til innsamlingsaksjonen. Hjertelig velkommen!

Stange 24.08.11
Ellen og Knut Dannevig